

BOG

BRØD OG MÆLK (/BOEGER/BROED-OG-MÆLK)

Af Karolina Ramqvist (/forfattere/karolina-ramqvist) (2023)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/broed-og-maelk) for at anmelde

At spise for at leve eller at leve for at spise? Det er spørgsmålet i Karolina Ramqvists smukke og smagfulde roman om tre generationer.

ANMELDELSE

16 aug.23

(/users/line-noerby-jensen)

Af Line Nørby Jensen (/users/line-noerby-jensen)

Redaktør

At spise for at leve eller at leve for at spise? Det er spørgsmålet i Karolina Ramqvists smukke og smagfulde roman om tre generationer og deres forhold til mad.

I dag er det ikke en sjældenhed at høre nogen udtale sig om, at de ikke kan huske, hvornår de sidst spiste, eller at de stadig er aaalt for mætte efter frokosten. I sådanne situationer står jeg ofte tilbage med en vildtvoksende forkerthedsfølelse, for hvorfor fylder tanken om det næste måltid så meget for mig? Og hvorfor skammer jeg mig over noget så fundamentalt som mit forhold til mad?

I sin roman 'Brød og mælk' fra 2023 undersøger svenske Karolina Ramqvist netop forholdet mellem menneskelige relationer og spisevaner og ikke mindst den skam, der er forbundet med at spise. Det er en skønlitterær undersøgelse

med erindringer fra hendes opvækst.

"Jeg var bange, samtidig med at jeg havde sådan en lyst til at fortælle om det. Jeg forstod godt, at jeg ikke måtte. Der fandtes god mad og dårlig mad, og mad der var god og eftertragtet i én sammenhæng, kunne være dårlig i en anden. At få saft og kanelbulle til morgenmad en almindelig dag var helt uhørt, forstod jeg".

Som citatet ovenfor viser, beror romanen på Ramqvists sanselige opvækstbeskrivelser med mormorens fedtdryppende flæsk, kanelbullar og risbudding og morens kontrasterende salater, knækbrød og fedtfattige skummetmælk. Netop gennem denne generationskløft lykkes det Ramqvist at nuancere emnet, for på den ene side af kløften står mormoren som en repræsentant fra en udhungrende Efterkrigstid, der priser sig lykkelig for at kunne sætte mad på bordet hver dag og anvender maden som et udtryk for tryghed og kærlighed, og på den anden side står moren, der aldrig har manglet noget og, nok derfor, vælger at gøre op med de fede og mættende madvarer og anser dem som dårlige, usunde og ulovlige.

Midt i den store, skræmmende kløft vokser jeg-fortælleren derfor op med et grundforvirret forhold til mad. Hun forsøger at spejle sig i morens madvaner: *"Jeg kunne heller ikke lide det, der var fedt, og jeg fik brækfornemmelser af at høre hende fortælle om, hvordan maden var, da hun var barn",* men lader sig alligevel friste af det forbudte i mormorens køkken: *"Jeg blev gennemstrømmet af noget nyt og ukendt, som vibrerede og brændte. Jeg spiste en mere og en mere".*

Romanen er både en litterær og kulinarisk oplevelse med alle de refleksioner, dufte, farver og smage, der hører sig til. Det er en historie om en ensom piges opvækst og hendes kamp mod det nedarvede generationstraume, der viser sig i form af længsel, livskrise og spiseforstyrrelse. Og det er i høj grad også en måde at bearbejde frygten for at videregive mad-traumet til den næste generation.

BOGDETALJER

